

ВЕРХОВНИЙ СУД
ІНСТИТУТ ПРАВОТВОРЧОСТІ
ТА НАУКОВО-ПРАВОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ НАУК НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

**О Н О В Л Е Н И Й Ц И В І Л Ь Н И Й К О Д Е К С
У К Р А Ї Н И : П Е Р С П Е К Т И В И
Т А П Р О Б Л Е М И П Р А В О Р О З У М І Н Н Я
І П Р А В О З А С Т О С У В А Н Н Я**

XV Міжнародний цивілістичний форум

м. Київ, 3 квітня 2026 року

Видавництво
«Юридика»
2026

УДК 347(477)(094.4)(062.552)
О-59

*Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту
правотворчості та науково-правових експертиз
Національної академії наук України
8 червня 2026 року, протокол № 7*

Редакційна колегія:

Кот О. О., Гриняк А. Б., Великанова М. М.

Відповідальний редактор:

Великанова М. М.

Оновлений Цивільний кодекс України: перспективи та проблеми праворозуміння і правозастосування : збірник матеріалів XV Міжнародного цивілістичного форуму (м. Київ, 3 квітня 2026 р.). Одеса : Видавництво «Юридика», 2026. 288 с.

ISBN 978-617-8804-15-2

3 квітня 2026 року відбувся XV Міжнародний цивілістичний форум «Оновлений Цивільний Кодекс України: перспективи та проблеми праворозуміння і правозастосування», співорганізаторами якого виступили Інститут правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України, Верховний Суд, відділення цивільно-правових наук Національної академії правових наук України. Форум був присвячений обговоренню основних напрямів рекодифікації приватного права в Україні.

Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам наукових установ і закладів вищої освіти, здобувачам вищої освіти, докторантам, аспірантам та всім, хто цікавиться питаннями приватного права.

УДК 347(477)(094.4)(062.552)

© Інститут правотворчості та науково-правових експертиз
Національної академії наук України, 2026

© Видавництво «Юридика», 2026

ISBN 978-617-8804-15-2

© Автори, 2026

ЗМІСТ

Астрент у проєкті Цивільного кодексу як засіб примусового виконання рішення суду Авторгов А. М.	9
Правове регулювання права на комерційну тасмницю: проблемні питання Алмаші І. М.	14
Актуальні питання оновленого законодавства у сфері інтелектуальної власності Булат Є. А.	18
Проблеми та шляхи врегулювання цивільно-правової відповідальності медичних закладів охорони здоров'я Булеца С. Б.	20
До питання про сутність права перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, в тому числі забороняти таке використання Вавженчук С. Я.	26
Вектори модернізації Книги сьомої «Право спадкове» в умовах реформи цивільного законодавства Великанова М. М.	28
Концепція цифрової справедливості: правовий аспект Вінник О. М.	31
Новели цивільно-правового регулювання майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені військовослужбовцями Гончар А. А.	35
Договірні зобов'язання: огляд новел за проєктом Цивільного кодексу України Гриняк А. Б.	39
Принцип свободи договору в оновленому проєкті Цивільного кодексу України Гуцуляк В. К.	43
Визначення розміру компенсації моральної шкоди у проєкті Цивільного кодексу України (Кодексі права приватного) Данилова І. О.	47
Змішані договори у сфері публічно-приватного партнерства та концесії: критика законодавчої техніки крізь призму європейських стандартів Дейнеко Є. І.	50

Загальні і спеціальні підстави відшкодування шкоди, завданої органами прокуратури	
Деркач І. М.	55
Компаративістський аналіз органів, уповноважених на посвідчення заповітів за Цивільним кодексом України 2003 року та Кодексом права приватного	
Долинська М. С.	60
Оновлення Цивільного кодексу України: проблеми уніфікації приватноправових понять та правозастосування	
Дубіна Є. Е.	65
Питання відповідальності осіб, що діють від імені юридичної особи, у разі спільного завдання їй збитків	
Жорнокуй В. Г.	69
Сторони корпоративного договору (погляд на статтю 130 проекту ЦК України)	
Жорнокуй Ю. М.	73
Примусове відчуження майна: правові наслідки для договірних зобов'язань	
Заїка Ю. О.	77
Конструкція «Державне некомерційне товариство» у період законодавчих трансформацій	
Зеліско А. В.	79
Стан та перспективи вирішення питання про природу відповідальності за надання неправдивих запевнень	
Карнаух В. С.	83
Концепція «слабкої сторони» у цифрових споживчих правовідносинах	
Кізлова О. С.	87
Засади приватного права в проєкті Цивільного кодексу України: до питання праворозуміння та правозастосування	
Клименко О. М.	91
Окремі засади договірного регулювання відносин інтелектуальної власності у проєкті Цивільного кодексу України	
Кодинець А. О.	96
Особливості встановлення режиму окремого проживання подружжя: модернізація підходів	
Кожевникова В. О.	100

Традиції, тенденції і дискусії у регулюванні особистих немайнових прав в оновленій Книзі другій ЦК України	
Кохановська О. В.	104
Правотворення і правотворчість у сфері інтелектуальної, в тому числі творчої діяльності	
Кохановський В. О., Старовіт О. М.	109
Проблеми правозастосування законодавства України про оголошення фізичної особи померлою	
Красицька Л. В.	113
Біологічні матеріали людини як об'єкт приватних відносин у контексті оновлення цивільного законодавства України	
Крушельницька Г. Л.	117
Оновлення Книги 7 проекту ЦК «Право спадкове»: перспективи та проблеми правозастосування	
Кухарев О. Є.	121
Договір про перерозподіл спадщини в оновленому Цивільному кодексі України	
Лукаsevич-Крутник І. С.	125
Зміна підходів до гарантування найкращих інтересів дитини в оновленому Цивільному кодексі України	
Менджул М. В.	129
Кодифікація міжнародного приватного права у проекті Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного): окремі аспекти	
Мироненко І. В.	132
Сучасні європейські тренди правового регулювання правовідносин з надання медичної допомоги в оновленому Цивільному кодексі України	
Миронова Г. А.	135
Вплив правотворчої діяльності на ефективність правозастосування в умовах рекодифікації цивільного законодавства України	
Міловська Н. В.	138
Роль адвоката в забезпеченні прав людини в умовах воєнних конфліктів: досвід зарубіжних країн та України	
Місяць А. П.	142
Щодо проблемних питань знеособлення в єдиному державному реєстрі судових рішень і право на забуття	
Морозова С. Є.	144

Цивільний кодекс України (Кодекс права приватного) та принцип верховенства права Музика Л. А.	148
Оферта як початкова стадія укладення договору про наставництво Назар С. М.	151
Трансформація особистих немайнових прав у цифрову епоху в умовах рекодифікації Цивільного кодексу України Науменко М. В.	155
Інститут розрахунків у цивільному праві України: розрив між загальним і спеціальним регулюванням Панова Л. В.	159
Еволюція праворозуміння в контексті напрацювань Кодексу права приватного Погрібний С. О.	163
Окремі аспекти доктрини “Alter ego” у контексті збройної агресії РФ проти України в умовах рекодифікації Попова С. О., Попов В. А.	169
Трансформація спадкових правовідносин в умовах воєнного стану: виклики для оновлення Цивільного кодексу України Попович К. Г.	172
Поняття доходу при стягненні аліментів: історичний спосіб тлумачення Простибоженко О. С.	176
Обмеження юрисдикційного імунітету у контексті відшкодування шкоди, завданої державою: судова практика та перспективи законодавчого закріплення Радецький В. М.	180
Пропозиції щодо рекодифікації цивільного законодавства України з урахуванням окремих положень Австрійського загального цивільного уложення 1811 р. Савуляк Р. В.	185
Анатомічні матеріали людини: проблеми юридичної термінології Сєда С. В.	192
Розвиток інструментарію для розв’язання спорів щодо батьківської відповідальності Синельников Є. В.	196

Корпоративні права: між автономією волі та системністю приватного права Сіщук Л. В.	201
Віртуальний актив: термінологічне запозичення або самостійний об'єкт цивільних прав Сліпченко С. О.	206
Систейнове правове регулювання як сучасний підхід функціонування держави в сфері врегулювання суспільних відносин, що орієнтований на майбутнє Старинський М. В., Завальна Ж. В.	211
Відмова від цивільного права в оновленому Цивільному кодексі України: корпоративний аспект Стеценко М. В.	214
Фідуціарні обов'язки посадових осіб юридичних осіб: деякі питання імплементації Ткачук І. О.	218
Між традицією і модернізацією: чи ускладнить латина застосування ЦК України? Труба В. І.	221
Деякі питання імплементації до оновленого Цивільного кодексу України доктрини <i>venire contra factum proprium</i> Трубаков Є. О.	225
Договір таймшеру в оновленому Цивільному кодексі України Федорченко Н. В., Фатхутдінова І. В.	230
Оновлений Цивільний кодекс України як інфраструктура правової визначеності: концептуальні засади, інтерпретаційні виклики та роль Верховного Суду Харитонов Є. О., Харитонova О. І.	234
Щодо правомірності спричинення шкоди за обставин, які виключають кримінальну протиправність діяння, з позиції Цивільного кодексу України та Кодексу права приватного Харченко В. Б.	238
До питання про місце договору про патронат у системі приватноправових договорів Хобор О. Р.	243

Зміна особистого закону юридичної особи як інструмент корпоративної мобільності Хоменко В. О.	247
Від компенсації до управління ризиками: оновлення підходів до відшкодування шкоди у контексті рекодифікації цивільного законодавства України Хоменко М. М.	250
Окремі питання захисту речових прав у світлі положень проєкту Цивільного кодексу України Цюра В. В.	254
Строки у ліцензійному договорі: проблеми чинного і перспективного цивільного законодавства Штефан А. С.	259
Концептуальне збереження терміну «реорганізація» в проєкті Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного) Щербакова Н. В.	262
Право інтелектуальної власності в проєкті оновленого Цивільного кодексу України Якубівський І. Є.	268
Актуальні питання впливу цивілістики на формування новел проєкту ЦК України Яроцький В. Л., Філонова Ю. М.	273
Механізм opt-out при використанні об'єктів авторського права для навчання генеративного штучного інтелекту в сучасному праві ЄС та України Ясечко С. В.	279
Проблеми правового регулювання здійснення права на розпорядження репродуктивним матеріалом після смерті в проєкті Кодексу права приватного Яценко О. Л.	284

6. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ZAUNEGGER v. GERMANY» (заява № 22028/04) від 03.12.2009 р. *European Court of Human Rights*. URL: <https://hudoc.echr.coe.int>

7. Синельников Є. В. Сучасні напрями розвитку судової практики вирішення спорів про визначення місця проживання дитини. *Слово Національної школи суддів України*. Вип. 3–4 (40–41). 2022. С. 47–56.

8. Постанова Верховного Суду від 16 лютого 2024 року у справі № 465/6496/19. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117074192>

9. Постанова Верховного Суду від 22 травня 2024 року у справі № 643/7509/21. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119264929>

10. Постанова Верховного Суду від 22 травня 2024 року у справі № 754/3063/22. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Page/2>

11. Проект Закону № 12131 «Про внесення змін до Сімейного кодексу України щодо спільної опіки батьків над дітьми». URL: Проект Закону № 12132 «Про внесення змін до Сімейного кодексу України щодо запровадження моделі спільної батьківської опіки батьків над дитиною після розлучень як основної». URL: <https://itd.rada.gov.ua/18360aaf-8188-4da0-b1e5-4d30afaceb6d>

КОРПОРАТИВНІ ПРАВА: МІЖ АВТОНОМІСІЮ ВОЛІ ТА СИСТЕМНІСТЮ ПРИВАТНОГО ПРАВА

Сіщук Л. В.

*кандидат юридичних наук, старший дослідник,
завідувач лабораторії корпоративного права
імені академіка Володимира Луця*

*Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака
Національної академії правових наук України
м. Київ, Україна*

Сучасний етап розвитку приватного права України характеризується переходом від фрагментарного оновлення законодавства до його системної рекодифікації, що має на меті формування внутрішньо узгодженої, концептуально цілісної та функціонально ефективної моделі правового регулювання приватних відносин. У цьому процесі проект нового Цивільного кодексу України виступає не лише

інструментом модернізації нормативного матеріалу, але й засобом доктринального переосмислення базових інститутів цивільного права, серед яких інститут юридичної особи та корпоративних прав посідає ключове місце.

Рекодифікація приватного права України здійснюється в умовах активної євроінтеграції, що зумовлює необхідність гармонізації національного законодавства із правом Європейського Союзу та імплементації сучасних стандартів регулювання корпоративних відносин. У цьому контексті особливого значення набуває забезпечення юридичної визначеності, прозорості організаційно-правових форм, ефективності корпоративного управління та належного балансу між автономією волі учасників та імперативними гарантіями стабільності цивільного обороту. Саме такі підходи лежать в основі сучасного європейського права компаній і знаходять своє відображення у відповідних директивах та регламентах Європейського Союзу.

У зв'язку з цим оцінка положень проекту Цивільного кодексу України не може обмежуватися аналізом окремих норм, а повинна здійснюватися крізь призму їх системного взаємозв'язку, внутрішньої узгодженості та відповідності загальним тенденціям розвитку європейського приватного права. Особливо це стосується регулювання корпоративних прав як комплексного правового феномену, що поєднує майнові та немайнові елементи участі у юридичній особі та відіграє визначальну роль у функціонуванні приватного сектору економіки. У зв'язку з цим детальному аналізу були піддані положення проекту Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного, далі – проект Кодексу), реєстр. № 14394 від 22.01.2026 р. [1], з урахуванням альтернативних проектів реєстр. № 14394-1 [2] та № 14394-2 від 06.02.2026 р. [3], у частині регулювання юридичних осіб та корпоративних прав.

Однією з найбільш концептуально вдалих рис проекту Кодексу є прагнення до побудови єдиної цивілістичної моделі юридичної особи приватного права. Закріплення поділу юридичних осіб на товариства та установи, а також розмежування підприємницьких і непідприємницьких товариств формує структурно впорядковану систему організаційно-правових форм. Такий підхід відповідає сучасним тенденціям розвитку права Європейського Союзу, зокрема логіці Директиви ЄС (EU) 2017/1132 [4], яка виходить із необхідності чіткої ідентифікації правової форми юридичної особи, забезпечення публічності її основних характеристик та передбачуваності правового статусу для третіх осіб. У цьому аспекті слід погодитися з тим, що закрита система організаційно-правових форм сприяє підвищенню прозорості функціонування юридичних осіб та зміцненню довіри до ринку. Вона також

узгоджується з підходами, реалізованими у Директиві ЄС (EU) 2019/2121 [5], яка підкреслює значення чіткої правової визначеності при здійсненні перетворень, злиттів і поділів у межах внутрішнього ринку ЄС.

Важливим досягненням проєкту Кодексу є також закріплення стандартів поведінки органів і посадових осіб юридичної особи. Формулювання обов'язку діяти добросовісно, розумно та в інтересах юридичної особи фактично відображає фідучіарну природу їх статусу. Такий підхід корелює з принципами належного корпоративного управління, закріпленими, зокрема, у Принципах корпоративного управління ОЕСР, і наближує українське корпоративне право до європейських стандартів, у межах яких ефективне управління розглядається як передумова стабільності ринку та захисту інвесторів.

Разом із тим ключовим елементом досліджуваної проблематики є конструкція корпоративних прав. У проєкті Кодексу вони визначаються як сукупність правомочностей, що виникають у зв'язку з участю особи в юридичній особі. Такий підхід є доктринально обґрунтованим, оскільки дозволяє розглядати корпоративні права як комплексний правовий об'єкт, що поєднує майновий інтерес, участь в управлінні та можливість отримання інформації про діяльність юридичної особи. Це відповідає загальноєвропейському розумінню корпоративних прав як елементу участі в компанії, що охоплює як економічні, так і управлінські правомочності.

Водночас аналіз проєкту Кодексу дозволяє виявити низку системних недоліків, які істотно впливають на якість правового регулювання. Насамперед, це стосується співвідношення загальних і спеціальних норм. У проєкті Кодексу простежується тенденція до дублювання положень, що визначають права учасника юридичної особи, у різних структурних частинах проєкту Кодексу. Це порушує логіку кодифікації, відповідно до якої загальні положення повинні формувати основу правового регулювання, тоді як спеціальні норми повинні деталізувати її.

Таке дублювання не є нейтральним з точки зору правозастосування. Воно створює ризик неоднозначного тлумачення норм, підвищує рівень правової невизначеності та ускладнює формування єдиної судової практики. У цьому контексті більш послідовним видається підхід, за якого базові положення про корпоративні права мають бути зосереджені у загальній частині регулювання юридичних осіб, тоді як спеціальні приписи повинні стосуватися лише особливостей їх реалізації в окремих організаційно-правових формах. Особливої уваги потребує те, що відповідно до положень глави 7 підприємницькі товариства охоплюють як корпоративні товариства, так і підпри-

ємницькі кооперативи, тобто йде мова про дві самостійні підгрупи у межах єдиної категорії. Водночас ст. 129 проекту Кодексу, яка визначає корпоративні права, розміщена у главі 8, що має назву «Корпоративні товариства», але фактично поширює свою дію також на членів підприємницьких кооперативів. Така законодавча конструкція є внутрішньо нелогічною, оскільки норма, розташована у спеціальному підрозділі, присвяченому лише одній підгрупі підприємницьких товариств, за своїм змістом виходить за його межі та регулює ширше коло відносин. Це свідчить про неправильне розміщення відповідного нормативного матеріалу та обґрунтовує необхідність перенесення загальних положень про корпоративні права, їх дефініції, момент виникнення та базові засади здійснення до глави 7 як до загальної частини інституту юридичної особи, із залишенням у главі 8 лише спеціалізованого регулювання корпоративних товариств.

Серйозні застереження викликає також можливість передання окремих корпоративних прав третім особам. Така конструкція допускає нормативне розділення цілісного статусу учасника підприємницького товариства, що суперечить його природі як єдності майнового інтересу та управлінського впливу. У сучасній доктрині корпоративного права подібні моделі оцінюються як структурно ризикові, оскільки можуть призводити до появи суб'єктів, які здійснюють контроль без відповідного економічного ризику, або, навпаки, несуть ризик без можливості впливу на управління. Це, у свою чергу, знижує якість управлінських рішень, стимулює короткострокову поведінку контролюючих осіб і підвищує рівень конфліктності та нестабільності у корпоративних відносинах.

У цьому аспекті особливого значення набуває співвідношення ст. 129 із базовими положеннями ст. 106 проекту Кодексу, так як остання формує універсальну модель прав учасника юридичної особи. Водночас можливість передання окремих корпоративних прав, передбачена у ст. 129 проекту Кодексу, фактично руйнує цю цілісність, створюючи внутрішню концептуальну суперечність у підході до розуміння участі в юридичній особі. Така суперечність має не лише теоретичний, але й практичний вимір. Якщо на рівні загальної частини проекту Кодексу закріплюється модель участі як єдиного правового статусу, а на рівні спеціальних норм допускається її розділення, це неминуче призводитиме до колізій у правозастосуванні. Судова практика буде змушена балансувати між двома конкуруючими підходами, що негативно вплине на передбачуваність правового регулювання.

Крім того, така конструкція створює передумови для виникнення нових типів корпоративних спорів, пов'язаних із розподілом окремих правомочностей між різними суб'єктами. Зокрема, можуть виникати

конфлікти між особою, яка має право на отримання дивідендів, і особою, яка реалізує право голосу, або між формальним учасником і фактичним контролером. Відсутність чітких правил врегулювання таких ситуацій істотно ускладнить функціонування юридичних осіб приватного права. У цьому контексті варто підкреслити, що сучасні європейські підходи до корпоративного права, хоча й допускають певну гнучкість у реалізації корпоративних прав, водночас виходять із необхідності забезпечення прозорості структури власності та недопущення викривлення корпоративного контролю. Саме тому будь-які механізми передачі або делегування правомочностей супроводжуються чіткими обмеженнями та вимогами до розкриття інформації.

Наступною є проблема, пов'язана із загальною концепцією корпоративних прав, закріпленою у ст. 129 проекту Кодексу. Як уже зазначалося, ця стаття значною мірою дублює положення ст. 106 проекту Кодексу, не забезпечуючи належного рівня спеціалізації. Такий підхід свідчить про порушення внутрішньої логіки кодифікації. У результаті одна і та сама правова конструкція може отримувати різне застосування залежно від її інтерпретації в різних частинах Кодексу. Для кодифікованого акта це є суттєвим недоліком. Особливо проблематичним є те, що ст. 129 проекту Кодексу, будучи розміщеною у розділі про корпоративні товариства, фактично виходить за межі цієї категорії та поширює свою дію на інші організаційно-правові форми, зокрема підприємницькі кооперативи, про що вже йшла мова вище. Для суб'єктів підприємництва це означає зростання правової невизначеності.

Узагальнюючи викладене, слід констатувати, що основні недоліки регулювання корпоративних прав у проекті Кодексу мають системний характер і впливають із непослідовності у визначенні їх місця в структурі приватного права. Вони проявляються у недотриманні ієрархії нормативного матеріалу та недостатньому рівні спеціалізації правового регулювання. Саме ці обставини свідчать про те, що інститут корпоративних прав у проекті Цивільного кодексу України перебуває у стані пошуку балансу між автономією волі учасників і вимогами системності приватного права, що потребує подальшого концептуального доопрацювання з урахуванням як національної доктрини, так і сучасних європейських підходів.

Література:

1. Проект Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного). Номер, дата реєстрації: № 14394 від 22.01.2026. Комітет Верховної Ради України з питань правової політики. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/69528>

2. Проект Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного). Номер, дата реєстрації: № 14394-1 від 06.02.2026. Комітет Верховної Ради України з питань правової політики. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/69589>

3. Проект Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного). Номер, дата реєстрації: №14394-2 від 06.02.2026. Комітет Верховної Ради України з питань правової політики. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/69583>

4. Директива (ЄС) 2017/1132 Європейського Парламенту та Ради від 14 червня 2017 року щодо деяких аспектів права компаній (кодифікація). ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1132/2022-08-12>

5. Директива (ЄС) 2019/2121 Європейського Парламенту та Ради від 27 листопада 2019 року про внесення змін до Директиви (ЄС) 2017/1132 щодо транскордонних перетворень, злиттів та поділів. URL: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/2121/2019-12-12>

ВІРТУАЛЬНИЙ АКТИВ: ТЕРМІНОЛОГІЧНЕ ЗАПОЗИЧЕННЯ АБО САМОСТІЙНИЙ ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ

Сліпченко С. О.

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри цивільного, трудового та господарського права
Харківського національного університету внутрішніх справ
м. Харків, Україна*

Законом України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо розширення кола об'єктів цивільних прав» до Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) було введено новий термін «віртуальні активи», яким, згідно з абз. 2 ч. 1 ст. 179-1 ЦК України, позначено різновид цифрових речей. У ст. 202 проекту Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного) (далі – проект Цивільного кодексу) віртуальні активи як різновид цифрових речей збережено. При цьому самі цифрові речі виділено в окремий вид об'єктів цивільних прав (ст. 197 проекту Цивільного кодексу). На самостійність цієї групи звертає увагу й один із ініціаторів цього проекту І. Р. Калаур [1, с. 70]. А оскільки цифрові речі становлять окремий вид об'єктів цивільних прав, усі блага цього виду, у тому числі й віртуальні активи, не можуть одночасно входити до іншого виду в межах одного поділу. Адже види в межах однієї класифікації повинні бути взаємовиключними і не дублювати один одного, а кожен елемент має належати лише